

BUDOUCNOST
CIRKVE

1-2010

EDITORIAL

Milí čtenáři,

jsem ráda, že se můžeme setkat nad stránkami časopisu *Budoucnost církve* i v novém roce 2010. Určitě jste si všimli, že s novým rokem má náš časopis novou obálku. Není to jediná změna, která se v souvislosti s časopisem udála a celá redakční rada věří, že všechny změny budou jen k prospěchu.

A nyní už k obsahu prvního čísla. V posledních měsících se dennodenně skloňuje ve všech pádech slovo krize – krize rodiny, krize hospodářství, krize povolání, ... Proto jsme zařadili do tohoto čísla první část příspěvku na téma *Práce jako povolání*. Doporučuji si článek nejenom přečíst, ale i se zamyslet a odpovědět na důležité otázky: Proč pracuji? Jak odpočívám? Proč žiji?

Jestliže máte pocit, že mládeži nerozumíte, že má úplně jiné hodnoty než jste měli nebo máte vy, tak vám může pomoci článek *Skutečný život dnešní mládeže* PhDr. Josefa Zemana, CSc.

Abychom více porozuměli poselstvím, které zasílá papež mládeži a abychom chápali význam těchto poselství v pastoraci mládeže, přinášíme článek *Papežova linie animace pastorace mládeže*, kde se P. Jan Balík těmito otázkami zabývá a přináší i metodiku práce.

V každém čísle letošního roku vám představíme jednoho z ředitelů diecézního centra mládeže, začínáme v ostravsko-opavské diecézi. Představovaným ředitelem je P. Kamil Strak. Více se dozvíte v *Rozhovoru s ředitelem*.

V rámci oslav XXV. světového dne mládeže je v každé diecézi pořádáno diecézní setkání mládeže s místním biskupem nebo biskupy. V rubrice pozvánek se dozvíte více informací. Všichni jste srdečně zváni.

Přijměte také pozvání k zapojení se v modlitbě za mládež v týdnu od 21.3. do 28.3., kdy bude probíhat ve všech českých i moravských diecézích *Týden modliteb za mládež*.

Věřím, že se vám bude toto číslo líbit a že se budete těšit na další, které vychází v dubnu. V případě dotazů, objednávek, návrhů nebo připomínek, pište na adresu mladez@cirkev.cz.

Požehnanou postní dobu

Zdeňka Hennigová

BUDOUCNOST CÍRKVE, časopis pro podporu pastorace mládeže. Ročník XVII., číslo 1.
Vychází 5x ročně. Vydává: Asociace křesťanských sdružení mládeže, o.s. a Sekce pro mládež České biskupské konference, Thákurova 3, 160 00 Praha 6.

Redakce: P. Vít Zatloukal, Zdeňka Hennigová, Anna Brabcová, Marie Světníčková, Petr Jakeš,
Petra Přenosilová, Petr Hrtús.

Adresa: Thákurova 3, 160 00 Praha 6, tel.: 220 181 739, mladez@cirkev.cz.

Sazba: P. Vít Zatloukal.

Tisk: Tiskárna Kleinwächter, Frýdek-Místek

Registrace MK ČR E 18746. ISSN 1803-8158.

Objednávky přijímá redakce časopisu. Rozšiřuje se bezplatně.

OBSAH

„Ponech ho ještě tento rok“	3
Práce jako povolání	4
Skutečný život dnešní mládeže - sociologický a psychologický pohled	10
Papežova linie animace pastorače mládeže	17
Rozhovor s ředitelem	21
Diecézní setkání mládeže v roce 2010	23
Školení hlavních vedoucích táborů	24
Jste nadějí církve	25
Týden modliteb za mládež	25
Modlitba za mládež	26
Celostátní setkání animátorů	26

„PONECH HO JEŠTĚ TENTO ROK“

Řekl vinaři: „Hle, už po tři léta přicházím pro ovoce z tohoto fíkovníku a nic nenalézám. Vytni jej! Proč má kazit i tu zem?“ On mu odpověděl: „Pane, ponech ho ještě tento rok, až jej okopám a pohnojím. Snad příště ponese ovoce; jestliže ne, dáš jej porazit.“ (Lk 13,7-9)

Jak často se nacházíme v podobné situaci, pro některého mladého člověka uděláme první poslední a tak zhruba po třech letech – jak obdivuhodně trefný časový údaj – nám dojde trpělivost. Stojíme před volbou ho buď vyhodit, anebo se ještě o něco pokusit. Bohužel nejčastěji ho prostě jen necháme být. Přestaneme se mu nějak intenzivně věnovat, ale necháme ho dál volně působit. To pak je obvykle ke škodě jemu i lidem v jeho okolí.

V Ježíšově podobenství varianta „nechat to být“ prostě neexistuje. Majitel vinice chce fíkovník porazit, aby nekazil půdu. Skutečně jedna možná varianta je s láskou a vlídností, ale také naprostou jasností se s tím člověkem rozejít, aby neohrožoval ostatní a nakonec i nás. Pak je zde ale ještě druhá možnost. Po letech snahy se pokusit o intenzivní péči a věřit, že se může změnit.

Ze strany Boží já osobně zakouším, že postní doba je právě toto. Intenzivní Boží péče o nás a obrovská víra – pro mne mnohdy nepochopitelná – že můžeme být lepší. Tato naše vlastní zkušenost nám může pomoci v naší službě druhým, abychom se zachovali spíše jako vinař – správce vinice, protože i nám byla péče o druhé jen svěřena. Pán vinice je někdo jiný a jen on může rozhodnout, kdy je třeba keř zcela vytnout. Na nás je ho i v této věci poslechnout. Naštěstí však daleko více nás Bůh vybízí k intenzivní péči o druhé, protože ví, jak obrovské množství dobra vložil do každého člověka: Bůh viděl, že všechno, co učinil, je velmi dobré (Gen 1,31).

*P. Jaroslav Krajl
ředitel Arcidiecézního centra pro mládež
a Arcidiecézního centra života mládeže Nazaret
v Praze*

PRÁCE JAKO POVOLÁNÍ

Prof. Michael J. Naughton

*První část příspěvku, který zazněl během IX. mezinárodního fóra mládeže dne 30. března 2007 v Římě k tématu **Význam práce v lidském životě**. Text je překladem z francouzského textu, který vyšel ve sborníku z tohoto fóra vydaném Papežskou radou pro laiky pod názvem „Les Jeunes et le Travail: témoigner du Christ dans le monde du travail.“ Druhá část textu bude uveřejněna v příštím čísle.*

Je to pro mne velká čest být zde mezi vámi, abych se s vámi zamyslel nad tématem: *Svědčit o Kristu ve světě práce* a zvláště nad myšlenkou *Práce jako povolání*.

Jste mladí, spousta z vás se nachází v nelehké situaci. Ve většině případů nejste bohatí, nevykonáváte práci, kterou byste chtěli, vaše budoucnost je nejistá a vyvolává ve vás určitou úzkost. Hodně z vás se ptá, s kým se ožení, a tak se vám může myšlenka povolání zdát vzdálenou skutečností. Můžete být v pokušení říct si: „Chci jednoduše nějakou práci, která by pokryla mé výdaje a umožnila by mi vrátit peníze, které jsem si vypůjčil. Jakmile dám tohle všechno do pořádku, začnu myslet na povolání, ale prozatím musím začít svoji kariéru.“ To je velmi nebezpečné pokušení. Vidět vlastní práci pouze jako pracovní aktivitu nebo kariéru může vést ke špatné volbě zaměstnání. Tato fáze určuje vaši formaci víc, než si dokážete představit. Už delší dobu se snažíte stanovit si priority a tohle má na váš pohled na svět rozhodující dopad.

Téma je velmi zajímavé, protože velkou část svého času stráví člověk v práci a musí vkládat do své práce celou svoji osobu, tělo i duši, schopnosti i ctnosti, rozum i víru, jestliže se chce plně realizovat jako člověk a učinit tento svět lepším.

Každý z nás má svoji představu o práci,

kteřá vychází převážně z našeho dosavadního života. Představa o práci je ovlivněna našimi rodiči, naším vzděláním, místem, kde jsme vyrůstali, atd. Tyto okolnosti nás utvářely více, než jsme si ochotni připustit. Jestliže máme chápat svoji práci jako povolání, vstupujeme do duchovní roviny, která nás zve k tomu, abychom se podívali do hlubin svého života, zvláště pak na události, které nám odkrývají způsob, jímž jsme se dostali k našemu pojetí práce.

Většina z nás by nikdy neřekla, že cílem jejich života jsou peníze, společenské postavení, dobré jméno, atd., ale upadáme do určitých schémat, jako by tomu tak bylo. Můj otec byl ředitelem stavební firmy a snažil se, aby si „dával pozor“ v bouřlivé době s velkým růstem úrokových měr – snažil se dávat si pozor a přežít. Problémem v našem životě je, že pracujeme, jako by „dávat si pozor“, vydělat hodně peněz, vybudovat si kariéru nebo se stát slavným bylo to podstatné pro lidské štěstí. Velmi často ohrožujeme mezilidské vztahy, život i modlitbu, abychom dosáhli povýšení, společenského postavení nebo vyšší životní úrovně. Za normálních podmínek nejsou naše osobní kompromisy ničivé, ale téměř vždy upadáme do mechanismů kariérismu nebo konzumu, který často dosahuje svého plného účinku ke konci našeho života.

ROZDĚLENÝ ŽIVOT

„Rozpor, který je u mnoha lidí mezi vírou, k níž se hlásí, a denním životem, je třeba počítat mezi nejzávažnější omyly naší doby. [...] Nestavme proto nesprávně proti sobě činnost v zaměstnání a ve společnosti na jedné straně a náboženský život na straně druhé.“ (*Gaudium et spes*, 43)

I když v tomto rozpolceném životě existují různé dimenze, chtěl bych z nich zdůraznit zvláště tyto dvě:

1. Jsem rozdělený: lidská podstata se jeví díky dědičnému hříchu jako vnitřně rozdělená mezi vůli, cit a rozum. Svátý Pavel říkal: „*Nedělám to, co chci, nýbrž to, co nenávidím. [...] Chtít dobro, to dokážu, ale vykonat už ne. Vždyť nečiním dobro, které chci, nýbrž zlo, které nechci*“ (Řím 7,15-19).

Ve Vyznání svátý Augustin vysvětluje tento křivolaký vnitřní konflikt mezi dvěma vůlemi. Žádná z nich není úplná, což je vidět v nedostatečnosti každé z nich. Napsal: „*Když jsem uvažoval, abych se konečně rozhodl sloužit Pánu Bohu svému dle svého dávného úmyslu, já jsem to byl, jenž jsem chtěl, a opět já jenž jsem nechtěl. Ano já, jenom já jsem to byl, jenž ani úplně chtěl, ani úplně nechtěl, sám se sebou jsem zápasil a proti sobě jsem byl rozdělen.* (Vyznání, VIII, 10, 22; přeložil Mikuláš Levý, k vydání v roce 1990 připravili Lenka Karfíková a Václav Ventura, Kalich 2006, 5. vydání)

Sv. Tomáš Akvinský ve své Teologické sumě ještě propracoval tento rozkol v tom, že jej nerozděloval mezi dvě vůle, ale mezi vůli a city.

Musíme si být vědomi svých zaslepených přetvářek a tendencí ke kompromisům. Kanadský spisovatel Douglas Coupland napsal: „*Říká se, že kompromis je součástí života, a přesto se mi dělá nevolno vždy, když se snažím přijmout způsob bytí, na který mě redukuje.*“

2. Svět je rozdělený: Když konstituce *Gaudium et spes* hovoří o rozkolu mezi naší vírou a každodenním životem, označuje jej za jeden „z nejvážnějších omylů naší doby“. Ve skutečnosti to bylo vždy problémem, ale moderní kultura nám nabízí nové výzvy. V naší době, v naší kultuře je něco, co zhoršilo tento rozkol. Zatímco v minulosti by naše kultura čelila rozkolu tím, že by ho označila za přetvářku či pokrytectví, současná kultura vytvořila jazyk, který normalizuje nejen rozdíly, ale i rozdělení a bariéry: veřejné/soukromé, víra/práce, tělo/duše, církev/stát, duchovno/náboženství, rozum/zjevení, atd. Tato rozdělení oddělila nejhlubší prameny od smyslu našeho života, od nejvýznamnějších činů; od tohoto okamžiku je tento rozkol považován za normální.

Abychom překonali tuto situaci, musíme si položit důležité otázky. Jestliže chceme žít způsobem odpovídajícím naší víře, jestliže se chceme dobře chovat, musíme si položit otázky, které nám umožní otevřít naši mysl, abychom viděli, co je ve hře. A otevřít naše srdce, abychom přijali, co bychom měli mít rádi.

DŮLEŽITÉ OTÁZKY

1. Proč pracuji?

Tuto otázku si musíme položit, protože práce zabírá v našem životě podstatné místo. Encyklika *Laborem exercens* nám velmi pomáhá v hledání odpovědi na tuto otázku. A přesto správná odpověď může vzejít pouze z práce samotné, která nám nabízí potřebnou hloubku pro správnou odpověď. Musíme si položit druhou otázku.

2. Jak odpočívám?

Není to pro nás normální otázka, ale musíme ji brát velmi vážně, protože odpověď na otázku týkající se naší práce se nachází v našem volném čase. Jsme stvořeni nejen

proto, abychom pracovali, ale také abychom si odpočinuli. Nestací nám proto odkázat na *Laborem exercens*, abychom čelili problému rozpolceného života. Tato encyklika, stejně jako ostatní, není dostačující sama o sobě. Jan Pavel II. ji sice před 25 lety napsal, ale vedle toho napsal také apoštolský list nazvaný *Dies Domini*.

„Odpočinek tak nabývá posvátnou hodnotu: věřící jsou voláni nejen k tomu, aby si odpočinul, jak Bůh odpočinul, ale k tomu, aby odpočinuli v Pánu, přinášeje k němu celé stvoření v chvále a díkyvdání s důvěrou dítěte a přátelstvím snoubenky.“ (Dies Domini, 16)

3. Proč žiji?

Důležitá je integrace mezi prací a odpočinkem/volnem, takže dva dokumenty, které jsme zmínili výše, nás vedou k otázce: „Proč žiji?“ Slavný teolog Karl Rahner jednou řekl, že práce a odpočinek jsou dvě doby v našem životě, které musíme udržovat ve vzájemné vyváženosti. Tyto dvě skutečnosti jsou ve vědomí člověka jedna vedle druhé a jsou hlavními složkami lidské existence. Je to otázka integrace, ne rovnováhy. Rovnováha může udržovat rozdělení.

Zamysleme se nyní nad různými koncepcemi práce a volného času a nad jejich integrací.

ZAMĚŠTNÁNÍ JAKO PROSTÁ PRACOVNÍ AKTIVITA

„Jestliže je práce úžasná, proč nám platí, abychom ji vykonávali?“ (Mike Royko)

Ekonomický příjem je hlavní motivací, kvůli které pracujeme, řekl by kdokoli v „reálném světě“. Přesto tento vnější motiv není dostačující. Ve Spojených státech roste nespokojenost mezi advokáty. Jedním z důvodů je skutečnost, že čas advokáta je stále více přiměřován k měnové jednotce,

hodina právní porady stojí 200 až 800 dolarů, či tak podobně. Vyhlášení tohoto „devizového kurzu“ redukuje celý pracovní čas na cenu. Cena času advokáta je stále více založena na nákladech-prospěchu pro klienta, zisku pro společníky a výdělku pro advokáta. Zatím je stále obtížnější postarat se o základní aspekty profese: právo, formace nejmladších společníků, bezplatný patronát, atp. V případě CEO (Chief Executive Officers – výkonný ředitel společnosti), kteří dostávají odměnu řádově v milionech, je těžké odolávat tlaku a pokušení chápat práci v termínech ceny.

Lékaři a zdravotní sestry jsou také stále více zaměstnání obchodováním se zdravím a svojí redukcí na systém podniku.

Pro materialistu jsou hlavními hodnotami veškeré skutečnosti, které jsou měřitelné – efektivnost, rentabilita, bezporuchovost, růst, systémy, struktury, atd. Jediné důležité věci jsou ty, které se dají změřit – čísla vše odhalují. A přesto, čím víc si člověk zvykne vše měřit, tím víc se mu ztrácí smysl věcí. (Čím více testům podrobujete studenty, tím více je vzdělávání zatěžuje, a to odebírá studentům lásku k učení.) Nemylte se, číselná ohodnocení jsou podstatná a bez nich bychom byli nezodpovědní, ale mají negativní stránku. Jak to říkal Einstein: *„Ne vše, co se dá spočítat, za to vždy stojí, a to, co za to stojí, se ne vždy dá spočítat.“*

Někdy můžeme tuto tendenci objevit i v byrokracii církve. Jan Pavel II. ve své knize *Překročit práh naděje* mluví o „eklesialismu“, o osobách, které upadnou do léčky církevních struktur a nenechají působit Ducha Svatého skrze církev.

Proč se díváme na práci tímto způsobem? Důvodů je určitě spousta, ale jeden z nich může pramenit z toho, že děláme práci, která se nám nelíbí.

PRÁCE, KTERÁ SE NÁM NELÍBÍ

„Práce je úzce spojena s lidmi... tak, že když pracujeme, noříme se do práce. Můj duch se zcela oddělil od práce, kromě toho, co se týká zisku, to je skutečně absurdní.“ (Nora Watson)

Na tomto světě je spousta prací, které nejsou moc příjemné. Některé jsou bezvýznamné, tak nudné, že je obtížné v nich nalézt jinou hodnotu než ekonomickou. V kuchyni jedné samoobsluhy v Minneapolis je nápis: „Zde se nerealizujeme.“ Jiné formy práce jsou zase tak málo placené, že je obtížné v nich najít i tu ekonomickou výhodu.

Jiný důvod, proč lidé vnímají svoji práci jen jako pracovní aktivitu, se vztahuje k volnému času.

VOLNÝ ČAS JAKO ZÁBAVA

V naší kultuře volného času se volný čas stává místem, v němž se odehrává „opravdový život“. Nejlépe jsou placení zaměstnanci zábavného průmyslu.

Avšak za velkou částí naší zábavy se skrývá touha po útěku. Jak se zpívá v jedné písni od Billy Joela: *„Přišli mě navštívit, aby na chvíli zapomněli na svůj život.“* Jacques Ellul je filozofičtější: *„Místo, abychom byli chvíli tam, kde znovu objevíme sami sebe při úvaze nad tím, kým bychom měli být, je volný čas chvíli, kdy se zábava stává tím nejlepším způsobem, jak na to zapomenout.“*

Etymologický původ slova **amuse** (tj. *zábava, pozn. překl.*) je velmi zajímavý a poukazuje na hlubší úroveň našeho moderního problému. Toto slovo je odvozeno ze slova **muses** (tj. *múzy, pozn. překl.*), což jsou řecké bohyně umění, které probouzejí nebo znovu-tvoří lidi tím, že je znovu staví na nohy; jednou z hlavních rolí múz bylo „připomínat lidem“, kým vlastně jsou. V důsledku tedy rekreace nebo znovu-stvoření, a ne rozptýlení, zábava.

A-muse (zábava): když dáme před slovo „muse“ „a“, vznikne „a-muse“, tedy „chybějící múza“. Toto bavení se, tato zábava už není obnovující, rekreační, ale bere na sebe dokonce smysl ze starodávné francouzštiny, kde „amuser“ znamenalo „oblbnout se“, „hledět do blba“, jedná se o trefný popis velkého množství lidí, kteří se dívají na televizi. Ať už se jedná o obchodní centra, kasina, televizi, kina, koncerty, zábavné parky, videohry či jiné, naše kultura je kulturou útěku.

Jistý řetězec hotelů se chytil tohoto konceptu a nechal si vytisknout plakáty, na nichž stálo: „Víkend útěku – tělo vchází, duch odchází“. Tento slogan zachycuje dvě hlavní charakteristiky současného konceptu volného času:

1. Dualismus – oddělení těla a ducha

Prohlašujeme, že reálný život potírá nás samotné a naše limity, nezjevuje nám náš úděl a náš charakter. Když se snažíme uniknout, musíme potlačit našeho ducha, naši duši a náš kritický úsudek. Jeden špatný slogan z Las Vegas to ostatně krásně vystihuje: „Co se přihodí v Las Vegas, zůstane v Las Vegas.“ Narážka této fráze spočívá v tom, že se můžeme chovat, jako bychom byli někdo jiný, a dělat si, co chceme. Měli bychom je udat za klamavou reklamu, protože vše, co se v Las Vegas stane, s námi nastupuje zase do letadla – jediná věc, která v Las Vegas zůstane, jsou naše peníze.

2. Slavení

Skutečnost, že jsou naše víkendy stále více chápány jako čas pro zábavu, kdy potlačujeme ducha, duši i kritický úsudek. Ovlivňuje to způsob, jakým „slavíme“ život, zvláště pak způsob, jakým trávíme a chápeme svátky. Naše slavení ztratilo schopnost nás obnovit, ale stalo se pouhým rozptýlením.

A) Svátky ztrácejí svůj posvátný charakter

Vánoce jsou zkomercializované, vytrácí se

masopustní úterý, sentimentalizuje se svátek svatého Valentýna, banalizují se Velikonoce, nastupuje hrůzostrašný Halloween, atd. Všechny tyto svátky ztratily svůj náboženský a duchovní charakter a staly se pouze příležitostí ke konzumu.

B) Neděle ztrácí schopnost rekreovat

Neděle „není nějaké přerušení práce, ale oslava divů, které Bůh vykonal“ (*Dies Domini*, 17). Jan Pavel II. vysvětluje, že „když neděle ztrácí svůj základní smysl a stává se spíše pouhou součástí „víkendů“, může se stát, že lidé [...], i když jsou připraveni slavit, ve skutečnosti toho nejsou schopni“ (*Dies Domini*, 4). Přestože víkend zůstává zásadním pro náš odpočinek, bez jeho posvěcení ztrácíme ze zřetele jak autentickou oslavu, tak krásu svátku, kterého jsme účastní.

KONZUMOVÁNÍ

Když je volný čas zasvěcený výhradně zábavě a konzumu, nenaplňuje morální a duchovní zdroje potřebné proto, aby nabídl světu solidní povědomí o dobru; naopak se vytváří pojetí dobra, chabé a dohodnuté, které už nemá schopnost ani nás ponoukat k růstu ani zvítězit nad našimi touhami mít víc. Střed reálného života je mimo práci a vztahy jsou principiálně chápány v termínech konzumu – to je tendence degradovat nás s naší identitou na pouhého konzumenta: pacienta, studenta, klienta. Dokonce i farníci jsou považováni za konzumenty – soustředíme se na to, co zkonzumují, a na nic jiného. Volný čas ztrácí svoji schopnost vést nás na hlubinu. Zároveň je práce sekundární a je chápána jen na bázi ekonomické či konzumní. Ztratila schopnost posvěcovat. Když je pozornost soustředěná k volnému času, práce se stává pouze prostředkem k maximalizaci konzumu. Komerzializace volného času ústí do začarovaného kruhu pracovat/utrácet,

kde - aby člověk si mohl dovolit hodně utrácet za svůj volný čas - musí v práci strávit více hodin.

PRÁCE JAKO KARIÉRA

Na rozdíl od těch, kteří vidí v práci jen prostředek k získání ekonomických prostředků, kariéristé vidí pravou hodnotu práce. Uvědomují si, že práce může být zdrojem sebeúcty, kreativity a sebeuspokojení.

Etymologie slova „kariéra“ vychází ze slova „char“ (*tj. vůz, pozn. překl.*). Stejně jako vůz, kariéra slouží jako dopravní prostředek, který nás přepraví z jednoho místa na druhé – naše diplomy, účty, úspěchy, atd. jsou dopravními prostředky, které nás vezou k následující stanici.

Kariéristé jsou více zaměřeni na cíle, mají rádi práci jako takovou. Jejich hodnotami jsou skupinová práce, úsilí, inovace, kreativita, atd., ale mají tendenci přehlížet úroveň sociální nebo duchovní. Kariérista vidí své cíle v návaznosti na „itinerář“, který je silně ovlivňován jeho osobními preferencemi.

VOLNÝ ČAS JAKO FUNKCE

Pracovní převaha – což německý filozof Josef Pieper nazval „pracovní mentalitou“ – zasáhla i naši představu o volném času tak, že jej učinila hlavně utilitaristickým. Hledáme v něm instrumentální hodnotu ve vztahu k práci. To se stává tak často, že si ani neuvědomujeme, co se děje. Zde jsou dva příklady.

1. Vzdělávání (první čtvrtina našeho života)

Víme, že gymnázium je pouze jedním ze schůdků dlouhého schodiště, které vede k úspěchu. Žáci vědí, že musejí zdolat i schodek následující (profesní způsobilost, lékařskou specializaci, atd.), aby mohli pokračovat ve svém výstupu směrem

k budoucnosti. Učení směřuje k obdržení dobrých výsledků, ke vstupu na vybranou školu, k budování dobré kariéry, atd. Vzdělání se stává praktickým výcvikem, během kterého se učíme „dávat pozor“, získávat schopnosti, techniky, úspěch. Vzdělání nesměruje k tomu, aby nás formovalo jako osobnosti, ani aby hodnotilo, co je pravdivé a reálné v lidské existenci, ale je spíše prostředkem podpory naší kariéry. Lidé se často ptají, jaký je cíl literárních a uměleckých předmětů, protože se jim zdá nesmyslné učit se něco jen proto, aby se učili, nebo se učit nějakou básně napaměť jen proto, že je krásná. Je zajímavé povšimnout si, že v minulosti nebyla škola považovaná za formu práce, ale za zábavu. Slovo „škola“ pochází z řeckého slova, které znamená „zábava, filozofie, kulturní místo“. Každý semestr říkám svým žákům, že ve skutečnosti jsou jejich studia „zábavou“.

2. Odpočinek

Ten, kdo se nikdy neodpoutává od své práce, se stále psychicky nachází ve stavu, že musí „vylepšovat své schopnosti“. Celý jeho volný čas je orientovaný prací, nebo se řídí prací. Nedovolí si odpočívat, aniž by se ptal, zda je to prospěšné pro jeho další práci, kterou musí udělat.

Určitě už jste slyšeli o neuróze nedělního odpoledne. Sandor Ferenczi, Freudův žák maďarské národnosti, uvádí, že někteří jeho pacienti každou neděli (nebo sobotu v případě židovských pacientů) upadali do deprese nebo onemocněli. Mnoho z nich spojovalo tuto depresi s hrůzou z návratu do práce. Zato Ferenczi ukazuje, že trpěli kvůli volnému dni jako takovému. Protože nevěděli, jak odpočívat, jejich pokusy je vedly k nudě a ještě hůř k pocitu prázdnoty právě proto, že našemu odpočinku schází duchovní obohacení spojené s „možností kontemplanace a bratrského společenství“ (Dias Domini, 68).

Jedním z důvodů, proč je pro některé lidi máse tak nudná, pramení bezpochyby ze skutečnosti, že ztratili schopnost vnitřně odpočívat. Vyhledávají pouze takový typ odpočinku, který jim umožní vrátit se do práce v plné formě. Jak to říkal Josef Pieper: *„Jestliže nám odpočinek slouží k tomu, abychom se stali produktivnějšími, náš záměr nám neumožňuje si skutečně odpočinout.“*

Tato koncepce volného času a práce nám ukazuje naši identitu stále více spojenou s našimi úspěchy. Stávají se z nás kariéristé, což způsobuje, že „dělání“ se přenáší na naše „bytí“. Soustředíme se na objektivní výsledky na úkor naší vnitřní, duchovní dospělosti. Naše identita se rozměňuje, stáváme se podnikateli a ničím jiným než podnikateli, zatímco věnujeme stále méně pozornosti naší roli syna, manžela, otce, občana, křesťana, atd. Ztrácíme ze zřetele mimopracovní realitu. Může se jednat o závislost, které využíváme, abychom unikli z reality. A pak, když odejdeme do důchodu, nemáme vůbec nic.

Lee Iacocca to krásně vystihl. Je tomu asi dva roky, co poté, co opustil funkci prezidenta Chrysleru, byl na úvodní straně Fortuny s nadpisem: „Finanční obr v práci, ale duchovní trpaslík v důchodu.“

Americký ex-prezident Lyndon Johnson *„strávil tolik let honbou za mocí, prací, individuálním úspěchem, že když opustil prezidentský úřad, neměl už žádný psychický ani emoční potenciál na to, aby se angažoval jinak“* (Doris Kearns Goodwin). Roky výhradního zaměření na práci způsobily, že v důchodu nemohl najít žádnou útěchu ani ve sportu, ani v nějakém hobby či rekreační aktivitě.

z francouzštiny přeložila Petra Pročková
Prof. Michael J. Naughton je profesorem
Katolických studií a teologie na Univerzitě
sv. Tomáše v Saint Paulu v USA.

SKUTEČNÝ ŽIVOT DNEŠNÍ MLÁDEŽE - SOCIOLOGICKÝ A PSYCHOLOGICKÝ POHLED

PhDr. Josef Zeman, CSc.

Výběr z přednášky, která zazněla během Studijně-formačního kurzu Sekce pro mládež v říjnu 2009 v Koclířově. S tímto tématem přichází autor do kontaktu během své práce s rodinami v manželské poradně. Text je neautorizovaným přepisem.

Dnešní mládež se mění velmi rychle. Mění se rychle proto, že prožíváme zvláštní dobu nejen celosvětově, ale hlavně celorepublikově, jako v postkomunistické zemi. Jsme náchylní k extrémům. Na jedné straně máme tendenci říkat – „Nic neplatí. Všechno je jinak. Všechno je relativní. Všechno si můžeme zdůvodnit...“ Druhý extrém je – „Nic nového po sluncem. Vše je při starém. Držme se dobrých, osvědčených a mnohokrát vyzkoušených rad a postupů.“

V JAKÉ SPOLEČNOSTI ŽIJEME?

- **postmoderna** – označuje část doby, která začala v 60. letech minulého století, tj. trvá 40 roků

- **druhá moderna** – jde o větší složitost, neurčitost, větší autonomii jednotlivých oblastí než v prvních dvou třetinách minulého století

- **tekutá moderna** – rozplynuly se všechny pevné body

- **společnost sítí** – má zdůraznit, že tady není hierarchie, ale určitá síť mocenských center

Rozmanitostí pojmů chci zdůraznit neurčitost, neuchopitelnost doby, ve které žijeme.

JAKÉ PROBÍHAJÍ V SOUČASNÉ DOBĚ PROCESY?

Nejdůležitějším procesem je *vstup žen*

do společenského prostoru. V posledních 40-ti letech jsme svědky obrovské revoluce. Z nevzdělané ženské části populace se stala nejvzdělanější část populace. Ženy jsou dnes vzdělanější než muži. Např. ve Francii je o 24% více vysokoškoláček než vysokoškoláků, u nás je stejný počet absolventů - mužů a žen, ale za několik let bude více absolventek - žen. Je to zkušenost, kterou zatím neumíme zpracovat, a tak ji ignorujeme.

Jsou další podstatné věci, které charakterizují současnou společnost - **změněný charakter práce** – dřívější manipulace s předměty se v současné charakteristice práce stala manipulací se symboly. Z toho plyne, že jsou jiné nároky na kvalifikaci, jiné nároky na zaměstnanost, jiné nároky na obnovující se kvalifikaci, což všechno má velké sociální důsledky. Drtivá většina profesí je zaměnitelná, bude-li zastávána u žen nebo ženou.

Dalším procesem je **proces (vynucené) individualizace**, kterému sociologové věnují velkou pozornost. Všeobecně je individualizace něco, co si naše společnost vybojovala. Každý musí nést větší díl odpovědnosti než dříve. Proces individualizace pro křesťany - člověk je individuálně zodpovědný za svoji spásu.

Nárůst rizikovosti – nynější společnost je rizikovější, než byly společnosti tradiční.

I když se snažíme, abychom rizika měli co nejméně, rizika narůstají rychleji než pojistky proti těmto rizikům. Vystudujeme, a nebudeme mít pracovní uplatnění, najdeme nějaké pracovní místo, a budeme z něj vyhozeni, najdeme si partnera, a ten nás opustí, ...

Společnost vědění – donedávna se zdálo, že čím více toho člověk ví, tím má lepší pozici ve společnosti. Rizikovost je i v tom, že určité dosažené vzdělání může být znehodnoceno tím, že jej nikdo nemá zájem využít. Zdá se, že školství směřuje víc k tomu, aby nás udělalo schopnými se učit, než aby nás něco naučilo.

Další charakteristiky současné společnosti: **brutalizace** – život je stále brutálnější, přináší stále tvrdší nároky, **infantilizace** – společnost je stále dětinštější, dětinsky prahne po uspokojení a bezprostředních prožitcích, **společnost odkladů** – stále něco odkládáme - přípravu na zkoušky, rozhodnutí vstoupit do manželství..., **komercializace vztahů** – mnoho vztahů je založeno na tom, jaké přinášejí výhody, než na jaké emoční základně spočívají, **nárůst alternativní náboženskosti** – vkládáme naděje do kartářství, psychotroniků místo toho, abychom hledali oporu ve své víře, **banalizace sexu** – sex je něco banálního, a přitom se zdá velmi významný.

Změněná role křesťanů – křesťané se stávají menšinou a pravděpodobně menšinou zůstanou. Nenápadně se stáváme jedinými, kdo obhajují stvořený řád (**obhájci stvořeného řádu**). Je to něco, co současnému člověku nesedí. Současný člověk se mnohokrát přesvědčil, že téměř všechno může vlastními silami zvládnout, nebo ovlivnit pozitivním způsobem anebo alespoň vysvětlit. Obhájci stvořeného řádu mají jiný postoj. Člověk musí hledat, kde je jeho místo, kde jsou jeho schopnosti použity

v souladu s božím řádem. Je to postoj, který je v příkrém rozporu s postojem i velmi morálních a nezištných lidí, kteří považují sami sebe za tvůrce řádu a morálky. Opírají se pouze o vlastní snahu dělat dobro, být dobrý. **Obhájci víry ve spásu** – člověk o žádnou spásu nestojí, chce spravedlnost, mír, lásku vybudovat tady na zemi. Považuje to za větší cíl než umístit tyto věci do posmrtného prostoru. Po smrti nic nebude, tak proč bychom se o to zajímali.

MLÁDEŽ - ZMĚNA POHLEDU NA TOTO OBDOBÍ

Dříve byl v popředí **mezigenerační konflikt**. Adolescenti byli chápáni jsou masa neukázněných, nic neumějících, líných, sobeckých individuí, které je třeba vychovat, získat pro určitou ochotu se vzdělávat. Musí nabýt určité zkušenosti, aby se z nich stali dobří dospělí. V popředí byly nátlakové prostředky, protože šlo o konflikt. Dnes je snaha **pochopit adolescenci jako autonomní (nezávislé) období**.

Nutnost změny pramení v tom, že mládež žije ve **změněných životních podmínkách**. Mládež není závislá na prostředcích, které získává od dospělých. Je závislá na zákonodárství a nebo určitém společenském úzusu. Když rodič nedá dítěti najíst, tak je za to patřičně potrestán, dříve se považoval za přísného. Nátlakové prostředky se podstatným způsobem zredukovaly, a to odstraněním fyzické závislosti mládeže na světě dospělých. Životní podmínky jsou natolik složité, že svým způsobem eliminují mezigenerační konflikt.

Vznikly **nové prostory svobody**, které již nemají formační charakter. Mládež se dřív pohybovala v prostorech, které ji formovaly – škola, zájmová činnost, ... protože existovala různorodost věku a starší mládež prezentovala určitou autoritu. Nejbližší byla

autorita dospělých. Proto si třináctiletí hráli na dospělé vůči desetiletým, desetiletí si hráli na dospělé vůči sedmiletým, apod. Dnes vznikají skupiny, které nemají vůbec žádný formativní charakter - např. vysedávání po hospodách.

POSUN VELKÉ MÍRY OSOBNÍ ODPOVĚDNOSTI DO NIŽŠÍCH VĚKOVÝCH OBDOBÍ

Dnešní mladý člověk musí na sebe vzít odpovědnost dřív, protože jej rodiče více respektují. Dnes se mladý člověk rozhoduje sám a rozhodnutí jsou stále vážnější.

Rozšiřující se vývojové stadium adolescence začíná již zasahovat do třetí dekády věku. Adolescence byla obdobím mezi 15-18 roky, dnes se považuje za adolescenci období mnohdy až do 25-ti let.

To, že adolescence je autonomní období, má podle psychologa Petra Macka z velké části na svědomí **vznik tzv. „kultury mládeže“**. Existuje obrovský segment kultury, který je cílený na mládež, ale i budovaný mládeží a pro mládež průmyslem zabezpečený, především proto, že společnost dospělých **rezignovala na estetická kritéria**, která by mládeži vnucovala. Dříve rozhodovali dospělí o tom, která hudba je dobrá a která špatná. Dnes o tom rozhoduje mládež. Je to natolik respektované, že se tomu i svět dospělých z nějakého důvodu rád přizpůsobuje. Zdá se, že existuje **paralelní existence kultury mládeže a kultury dospělých**. Prolínání není úplně neexistující. Dospělí mají jiná kritéria, mládež má jiná kritéria, ale jsme ochotni se zajímat o svět toho druhého. Existuje „**průmysl pro teenagery**“, „průmysl pro adolescenty“.

Mocným impulzem pro autonomii období adolescence je **možnost neomezené elektronické komunikace**. Byl jsem

překvapený, kolik mladých lidí ví, co je to facebook, a také jej intenzivně využívají. Zdá se, že možnost uchýlit se z nátlakového světa dospělých do virtuálního světa, kde můžu určovat pravidla, kde se mohu jakýmkoliv způsobem prezentovat, je něco, čím elektronická média vytvářejí umělý svět, nezávislý svět mládeže. Umožňují jeho neustálou změnu, umožňují jeho nestabilitu. Menšina určuje, co je dobré a co je špatné, co je in a co je out, co je mocnější a co je méně mocné. To, co platilo před třemi nebo čtyřmi léty, nemusí platit dnes. Týká se to velkých emočně dotovaných obsahů. Mladí lidé jsou emočně hodně angažovaní na různých idolech v soubyznysu, sportu. A my - s nabídkou určitých stabilních hodnot - musíme neustále dohánět, co si autonomie mládeže sama vytváří, co si sama diktuje. Snažíme se porozumět, abychom se aspoň v přibližném jazyku nebo v přibližných kategoriích dokázali vyjádřit a dokázali je oslovit.

Mládež má stále na prvním místě hodnotu stabilního, celoživotního, kvalitního vztahu. Všichni mladí touží žít v jednom, kvalitním, heterosexuálním, plodném vztahu. Bohužel následky prolínání adolescence do mladé dospělosti kolidují s naplněním potřeby stabilního vztahu a s rodičovstvím dost dramatickým způsobem.

ROZPAD SPOLEČNOSTI NA NEZÁVISLÁ INDIVIDUA

Mládež se stává nezávislou na sociálních útvech, tj. nemusí respektovat pravidla komunity, instituce, rodiny. Těžiště naplnění tužeb se přesouvá z budoucnosti do přítomnosti.

Nečekaně často spolupracuji s rodiči, kteří mají doma 24-letého syna, který nepracuje a přitom se zlobí, když není v ledničce něco, co má rád.

PRÁVO EXPERIMENTOVAT SE SOCIÁLNÍMI ROLEMI MÁ VLIV NA PREFERENCI NEZÁVAZNÝCH VZTAHŮ.

Vztah je dobrý proto, že lze v něm něco zažít, ne proto, že něco přináší pro budoucnost.

MLÁDEŽ I NADÁLE DEKLARUJE JAKO JEDNU Z NEJVYŠŠÍCH ŽIVOTNÍCH HODNOT STABILNÍ ŽIVOTNÍ VZTAH ZALOŽENÝ NA LÁSCE A RODINU S OĚMA RODIČI A DĚTMI.

K naplnění této touhy se volí často problematické cesty. Na jedné straně tady existuje hodnota směřovat ke kvalitnímu vztahu, ale je realizovaná způsobem, který to umožňuje jen částečně a nebo vůbec. Při vši individuální odlišnosti mají tyto cesty zřetelnou společnou charakteristiku: preference subjektivního prožitku před objektivním stavem věcí. Během hovoru s mladým člověkem je možné nabídnout určitý objektivní pohled: „To, co prožíváš, je něco subjektivního. Ale co ti to přináší?“ – „Jsem šťastný, já přímo lítám.“ Můžeme opatrně trvat na původní otázce: „Ale co ti to přináší kromě těchto pocitů?“ Tímto můžeme člověka posunout do blízké budoucnosti: „Kam pojedete o víkend?“ Nebo ještě do vzdálenější budoucnosti: „Kam pojedete v létě?“ Je to cesta, jak se dostat do subjektivity.

STAV NENÍ OVLIVNITELNÝ

Stav preferující přítomnost před budoucností není neovlivnitelný. Vývoj citové vazby mezi dítětem a rodičem je kontinuální a dává možnost zvládnout postupně to, co se nezvládlo v útlém věku, pokud je rodič schopen citovou vazbu s dítětem rozvíjet. Odpovědnost rodičů za to, jaký mají citový vztah s dítětem, mohutně narostla. Mládež je možné oslovit

určitou nabídkou prožitku vztahu a věcí, které jsou na vztahu postaveny. Např. „Pojd, pojedem tam a tam, uděláme spolu to a to.“ Je důležité vychovávat děti po jednom, oslovením každého zvlášť.

Nepotvrdily se teorie o nevyhnutelnosti adolescentního konfliktu. Dneska většina mladých lidí nezažije konflikt se svými rodiči. Je to něco, co ve starších generacích neplatilo, protože v popředí byly nátlakové prostředky. Děti byly vychovávány nátlakovými prostředky a bez konfliktu to nešlo. Dnes převažují rodiče, kteří se tomu dokáží vyhnout individualizací výchovy a postavením své autority na kvalitě vztahu.

Rodiče mají stále k dispozici základní výchovný nástroj - pozitivní emoční vztah s dítětem. Dřív se snaha rodičů stavěla na tom, jak aplikovat správné výchovné zásady. Rodiče se snažili dítěti vnutit, co je správné. Dneska rodič musí hledat, jak dítě získat na základě vztahu, který s ním má, aby dělalo dobré věci. A může si poměrně dobře vybírat, co za dobré věci považuje, a může si to prostřednictvím diskuze a konfrontace názorů vyjasnit. Tuto možnost máme taky. Jde o to tuto změnu pochopit. Jde o to získat mladé lidi určitým vztahem, určitou emoční nabídkou, aby se ptali, co je správné.

Vztahové mikrosystémy - rodiče musí pěstovat více svůj vztah s dítětem než poznání správných zásad. Ukazuje se, že mikrosystémy, tzn. nejmenší, často jen ve dvojici probíhající vztahové situace, pro mládež často dostupné i mimo rodinu, mohou mít stejný vliv, bohužel i stejný negativní vliv. Jde o to, abychom našli dostatek nabídek, aby měly stejný pozitivní vliv. Mladí přicházejí do skupiny, modlitebního společenství s tím, že očekávají svoji autonomii mládeže. Oni se chtějí setkávat v autonomním prostředí, kde si sami volí způsoby, sami volí řeč, ale pořád je to v situaci, kde může „naskočit“

mikrosystém. Tzn. já s adolescentem, s mladým člověkem mohu navázat vztah, který ho ovlivní, který vytvoří prostředí pro předání nějaké pozitivní informace. Když máte tedy před sebou skupinu, pokoušejte se s nimi nejednat jako s partou, ale pokoušejte se s nimi jednat jako s jednotlivými osobnostmi. Nějakým způsobem je znáte, nějakým způsobem můžete být vůči nim vnímaví, vstřícní, citliví a emočně je oslovit a tím pádem na základě tohoto prostředí jim nabídnout odpověď na jejich otázku.

NĚKTERÉ SPECIFICKÉ PROBLÉMY DNEŠNÍ MLÁDEŽE

MLÁDEŽ chce mít vztahovou budoucnost. Naděje, že bude žít v pěkných vztazích, je hodnota, kterou mládež uznává. Ale ne vždycky k tomu směřuje, resp. volí cesty, které jsou problematické.

Nejzávažnější způsob, kterým se ohrožuje naplnění potřeby života v kvalitním vztahu, je **nezezdané soužití mladých lidí**. Průměrné nezezdané soužití trvá v ČR 2 roky a 2 měsíce a z 90% končí sňatkem. Tím, že se průměrný věk zakládání sňatku blíží ke 30-ti letům, tak u typického českého mladého člověka se do období mezi 17 lety a 28 lety, kdy se žení, vejdou 4 nezezdaná soužití. Manželství, kterému předcházelo nezezdané soužití delší než 3 měsíce, má o 57% vyšší pravděpodobnost rozpadu než přímý sňatek (Šťastná 2006). Ti, kteří spolu žijí před sňatkem, se častěji rozvádějí. Nezezdané soužití tedy přímo ohrožuje kvalitu a pevnost budoucího manželství.

PSYCHOLOGICKÉ DŮVODY, KTERÉ TO VYSVĚTLUJÍ.

Nezezdané soužití probíhá téměř vždy v podmínkách umělé nekonfliktnosti. Zdůvodnění „*jsme spolu, abychom se poznali*“ není zcela pravdivé, protože nejde vytvořit podmínky, které reálně napodobují

manželství v jeho nárocích. Vzniká situace, kdy usuzuji na kvality partnera za nereálné příznivých okolností, a tím vlastně dostávám falešnou informaci. Není problém si rozumět, když všechno funguje.

Jeho nezávaznost dopředu vylučuje dlouhodobé společné projekty (dítě), a tím neumožňuje konfrontaci odlišných očekávání partnerů. Když chceme mít dítě, musíme se připravit na to, že budou problémy, že bude větší orientace na dítě než na partnera.

Drtivá většina odkládá rodičovství, jako potencionální zdroj nároků a problémů, až do manželství. 40% dětí se rodí mimo manželství. Nesezdaná soužití na západě vypadají tak, že směřují k trvalému soužití, sňatek má menší hodnotu. V ČR má sňatek vysokou hodnotu a zakládá se po problematické zkušenosti nezezdaného soužití, jinými slovy zakládá se po falešné informaci o kvalitách partnera. Při nezezdaném soužití téměř vždycky dostávám falešnou informaci o tom, jak partner vypadá, a to proto, že vytvořím umělé nekonfliktní prostředí, dokonce jej ještě obohatím o kvalitní sex, a tím pádem získám nepravdivý obraz o přednostech toho druhého.

Většina nezezdaných hospodářů odděleně s financemi (Chaloupková 2006). Ochota domlouvat se o financích, ta je bezpečnou prevencí proti nejzávažnějším manželským konfliktům. Peníze jsou největším problémem.

Tendence jsme spolu proto, abychom se poznali a správně si vybrali celoživotního partnera **nutně vede k vybírání a tedy i ke střídání partnerů.**

Střídání dlouhodobých vztahů „spotřebovává“ čas, což vede k odkladům rodičovství až na okraj reprodukčního optima ženy (24 let) a vznik jednostranně pociťovaného tlaku, kterým je svoboda

výběru omezována. Slečna ve 28 letech se cítí nucena „brát“ kohokoliv. V případě, že je rozumná, tak tomuto tlaku nepodlehne.

Opakované soužití „spotřebovává“ neužitečně psychickou energii, která vzniká při novosti a atraktivnosti počátků (prvního) soužití a která tak není využita pro řešení problémů spojených se zakládáním trvalého vztahu (bydlení, životní styl, koníčky, profesní nároky atd.). Většina manželů jsou jako novomanželé nadšeni. Pokud hned neotěhotní, tak mají k dispozici několik měsíců nebo i nějaký rok, aby si zažili příjemné období, které vytvoří velkou kapacitu společné energie využitelnou k překonání prvotních obtíží. Pokud je to opakované soužití, kde už žádné překvapení nenastává, tak už takhle energie nevznikne - a chybí.

Opakované soužití umožňuje srovnávání, které obecně znevýhodňuje pozdější vztahy oproti dřívějším. Srovnávání vždycky znevýhodňuje pozdější vztahy.

Opakované soužití zvyšuje pravděpodobnost, že konflikty budou častěji řešeny rozchodem namísto vyjednávání, a tím zvyšují labilitu vztahu. Mnozí manželé, i když to mají těžké, se rozchodu bojí, a tak hledají východisko, jak překonat problém. Tam, kde je větší zkušenost rozchodu, tam se nic takové nekoná a partneři (manželé) dají rozchodu přednost.

V nesezdaném soužití většinou nelze vyzkoušet sexuální ohleduplnost a zdrženlivost, které začnou hrát rozhodující roli pro porozumění v této oblasti v pozdějším věku. Při klasické známosti lze tyto skutečnosti odhadnout lépe.

U známosti, která je postavena na sexuální zdrženlivosti, je velice podstatné, hlavně u mladých dospělých, jestli zdrženlivost je něco, co vztah poškozuje, nebo upevňuje. Porozumění tomu, že zdrženlivost v sexu

je základním předpokladem jeho kvality a jeho uspokojivé možnosti rozvoje, je něco, co je málo, nedostatečné a špatně mladým lidem nabízeno, vysvětlováno, předkládáno. Je to problém křesťanů, že neumíme říct, že touha po pěkném, kvalitním, uspokojivém sexu je něco, co je správné, důležité a v životě to bude hrát pro všechny ženaté velkou roli. Dojde se k tomu tím, že člověk na tom pracuje, že to buduje a že se naučí se svou sexualitou zacházet. Jak? To je složité proto, že je to jiné pro muže a jiné pro ženy.

Rozdíl mezi ženskou a mužskou sexualitou je zásadní. Muž se musí naučit, jak prostřednictvím sexu sdělovat respekt, obdiv a úctu, což jsou pro ženu maximálně důležité věci. A neméně i v tom, jak je zdrženlivý. Musí pochopit, že chcete-li obdarovat sexem, tak to musí být dost často tím, že ho nejen nevyvádí a nenabízí, ale ani nepřesvědčuje. Je to pro mladé muže velmi obtížné a my je v tomto neumíme povzbudit způsobem, který by byl pro ně přijatelný. Pro mladé dívky, které touží po erotice (líbání, něžnostech, tělesných projevech...), ale nikoliv sexu, bychom měli pomoci najít hranici, kde rozvíjejí vztah, ale nejdou do oblasti, která jim nepřísluší.

Existuje vzdálená příprava na manželství, která podle dnešního chápání začíná od dětství. Je to pochopení toho, že vztah je důležitější než zážitek. Mladí lidé touží po vztahu, ale nahrazují jej zážitky. Nejdříve je nutné budovat vztah, to, co prospívá vztahu, to, jej vytváří, pak přijdou zážitky.

DILEMATA PŘEDMANŽELSKÝCH VZTAHŮ.

Vztah spočívá ve schopnosti kultivované vyjednávat. Tzn. jak spolu budem chodit, co spolu budem prožívat, jak se vezmem, jak budem bydlet, apod. Dnešní vztah není daný vnější normou, ale je daný tím, co si pár vyjedná. Tady je sexuální zdrženlivost

rozhodujícím způsobem významná, protože v okamžiku, kdy mladí lidé začnou spolu spát, tak není o čem vyjednávat. Obrovská síla sexu v 16, 17, 18 letech stopne motivaci k vyjednávání, protože nemáme důvod. To pěkné máme na dosah. Nároky na partnerské vyjednávání představují nároky na osobnostní zralost.

Existují i nové nabídky k pochopení neoddělitelnosti sexu a plození. Tendence banalizace sexu, vidět sex jako určité obohacení života je bezvýhodné, pokud jej oddělíme od plození.

Dnešní společnost se snaží sex a plození oddělit. Tendence bojovat za reprodukční práva spočívá v tom, že člověk má lidské právo uspokojovat své sexuální touhy, nijak to nesouvisí s manželstvím, nijak to nesouvisí s plozením, s věrností. V tomto vyrůstá dnešní mládež, mohou si to přecíst v různých časopisech.

To, co je stabilní hodnotou pro dnešní mládež, je touha pro stabilním, kvalitním, naplněným vztahu. Ale aby byl vztah naplněný způsobem, který odpovídá, vyžaduje dlouhodobou přípravu ve smyslu jakéhosi vzepření se, odolávání tlakům, které současná vymezující společnost nabízí. V podstatě jde o to, aby děti a mladí lidé postupně pochopili, že budou žít v jiné situaci, než žili jejich rodiče, a že se budou muset jiným způsobem, pokud možno méně konfliktním, s těmi situacemi vyrovnat. Přenášení starých vzorů do nových situací je jedna z významných rizikových oblastí.

KOLIZE VZDĚLÁNÍ A RODIČOVSTVÍ.

Je to něco, co reálně existuje a co musí každý mladý pár vyřešit. Podle mého názoru je daleko jednodušší vyřešit harmonii mezi rodičovstvím a vzděláním než mezi rodičovstvím a profesí. Dva mladí

vysokoškoláci se lépe domluví, jak pečovat o dítě, protože občas jeden z nich nejde do školy, než jak to udělat přitom, když oba dva mají náročnou profesi. 40% vysokoškolaček v Německu celoživotně nemá děti. V ČR mají ženy vysokoškolačky v manželství jedno až dvě děti, na víc není čas.

- zásadní důležitost partnerského vyjednávání. Je nutné si vyjednat dopředu vlastní model, který nakonec oba dodržíme. Přejde doba, kdy budou na mateřské dovolené ženy prvních 18 měsíců a muži druhých 18 měsíců a ženy budou mít profesi i rodinu - ochota vystřídat se. Muž ale i tak musí být mužem, i když se mění jeho role – mytí nádobí, starost o domácnost, a žena být ženou, i když vydělává a živí rodinu a je manažerkou úspěšné firmy. Je to otázka vyjednávání, lidé musí být schopni vyjednávat;

- úskalí odhadu vlastních tužeb a limitů;
- problém partnerských očekávání;
- vzdělanostní převaha žen - holčičky jsou lepší prvňáčky než prvňáčci kluci. To, že jsou děvčata lepší žáčky a mladé ženy lepší studentky, je jasné a tím pádem, že budou ženy formálně vzdělanější. Někteří muži nesou těžce, když mají vzdělanější ženu, a třeba ji i trestají;
- problematičnost vzorce: starší muž, mladší žena - výchova dítěte a porod je náročnější pro ženu. Žena by měla být zralejší. Proto jsou důvody pro opačný vzorec – starší žena (24 let), mladší muž (21 let). Protože muž je v mladším věku pružnější a dokáže se přizpůsobit a žena je zralejší a dokáže to zvládnout;

- nové možnosti řešení.

KOLIZE DOBROVOLNICTVÍ A RODIČOVSTVÍ

Dobrovolná práce je důležitá a bude čím dál tím důležitější. Nemůžeme být bez dobrovolné práce, a přitom nám koliduje s vlastním rodičovstvím. Doporučuju zásadu krátce a intenzívně a nikoliv dlouze a intenzívně. Dobrovolnictví nesmí vytěšňovat orientaci na vlastní partnerství. Služba nesmí ohrozit sloužícího.

KOLIZE PROFESÍ A RODIČOVSTVÍ

Je potřeba na toto mladé lidi připravovat od časně adolescence, protože bude určovat charakter budoucího manželství a rodiny, a proto musí být předmětem úvah již v době známosti.

Výzkum C. Hakimové: existuje 20% žen, které preferují profesní kariéru před rodinou, jiných 20% žen, které mají na prvním místě rodinu a profese je jim ukradená, a jiných 60% žen, které se přizpůsobí podle okolností. 60% žen je schopno mít buď těžiště v profesním a nebo rodinném, jde

v podstatě o to, aby dostaly nabídku, jak to skloubit. Aby dostaly nabídku, že se nemusí jednoho nebo druhého zříct, ale že to jde skloubit, a tuto nabídku by měly dostat od svého budoucího manžela. Tohle je nutné vyjednávat.

*Josef Zeman (*1943)*

vystudoval obor psychologie na Filosofické fakultě Univerzity J. E. Purkyně v Brně, poté zde obhájil doktorát a roku 1993 se stal kandidátem věd.

Od roku 1991 stojí v čele Manželské a rodinné poradny Bethesda v Brně, o pět let později se stal ředitelem Národního centra pro rodinu při České biskupské konferenci (ČBK).

Vyvíjí bohatou pedagogickou, výzkumnou i publikační činnost.

Je autorem nebo spoluautorem více než 40 časopiseckých a novinových publikací.

V roce 2006 obdržel Pamětní medaili ČBK za mimořádné zásluhy v oblasti rodinné politiky.

S manželkou Alenou, rovněž psycholožkou, má dvě dospělé děti.

PAPEŽOVA LINIE ANIMACE PASTORACE MLÁDEŽE

P. Jan Balík

Již více než 25 let papežové mladým lidem pravidelně zasílají poselství¹. Abychom porozuměli významu této praxe, nejprve si přiblížíme okolnosti a důvody, které k ní vedly. Následně prozkoumáme formální a obsahovou stránku listů a nastíníme několik zásad pro jejich praktické využití.

SVĚTOVÉ DNY MLÁDEŽE JAKO DLOUHODOBÝ PROGRAM

Když v roce 1985 Jan Pavel II. vyhlásil Světové dny mládeže (WYD – World Youth Day), měl před očima mladé lidi, kteří si zaslouží, aby je církev pozvala „k setkání

s Kristem jako živou osobou, přítelem na každý den.“² V mnoha jeho textech najdeme upozornění, že WYD nelze pokládat za akce oddělené od reálného života či za samospatitelné události. Od počátku chápal WYD jako neustálý proces, cestu církve

s mládeží, zvláštní cestu katecheze.³ Podobně učí i jeho nástupce Benedikt XVI.⁴ Program, který je WYD zamýšlen, můžeme rozdělit do tří etap: na etapu přípravnou, velkou slavnost víry a následné využití nových impulzů.

První etapa je soustředěna především kolem poselství papeže mládeži;⁵ v zemi, v níž se toto velké setkání mládeže koná, pak i kolem putovního kříže Světových dnů mládeže a ikony Panny Marie. „*Čím bude příprava mladých lidí důkladnější, tím více plodů můžeme očekávat,*“⁶ říká kardinál Stanislaw Rylko⁷.

Vlastní slavnost víry, která se v současnosti koná jednou za tři roky⁸ a je zaměřena na prožití katolicity církve⁹, katechezi biskupů, setkání s papežem a eucharistii. Kromě mnoha podnětů mladí lidé zakoušejí především radost z víry.

Třetí etapa nalézá inspiraci v promluvách papeže během vigilie a při závěrečné mši svaté a v prožité zkušenosti. Je obohacena novými přátelstvími.

Každá etapa vyžaduje zcela konkrétní vklad všech, kdo jsou v pastorační mládeži zapojeni. Nejdříve je potřebné poselství přijmout a vhodně je mladým lidem tlumočit, pak je doprovázet na vlastní slavnost a kvalitně připravit program velkých setkání. Po návratu je důležité využít nadšení mladých a přijít se solidními nabídkami formačních programů pro ně.

POSELSTVÍ PAPEŽE JAKO INSPIRAČNÍ ZDROJ PASTORACE MLÁDEŽE

Mons. Francis Kohn¹⁰ si všímá skutečnosti, že ačkoliv se dnes mnoho mladých lidí prohlašuje za nevěřící či církevní externisty, jsou mnohdy překvapivě otevření k poznávání víry. Jakmile projeví zájem, je důležité dát jim kvalitní odpověď, a to jak co

do obsahu, tak i co do formy; odpověď, která spojuje zkušenost s poznáním. Klíčovým momentem je okamžik, kdy se mladý člověk začne ptát. V tomto ohledu není možné nevidět WYD jako vhodný nástroj. Ruku v ruce s motivací se jedná i o spirituální hloubku pastoračního plánu WYD, jehož základem je poselství papeže mládeži.¹¹

Po formální stránce jsou poselství krátké texty psané osobní formou. Rozvíjejí základní motto, kterým je vždy biblická (převážně evangelijní) věta. Papež je mladým lidem zasílá pravidelně, a to nejčastěji před diecézní oslavou WYD.¹² V roce, v němž se světová oslava koná, poselství nevychází před Květnou nedělí, ale již v předcházejícím roce v srpnu.

I když je adresováno mladým lidem, je na prvním místě dáváno do rukou animátorům zapojeným do pastorační mládeže.¹³ Praxe ukazuje, že WYD je z lidského hlediska odvislý od toho, jakým způsobem tito lidé přijmou a zhodnotí papežova slova. Jakmile bude v první řadě poselstvím inspirován jejich život, pak mladí lidé, kteří jsou kolem nich, snáze pochopí, že jim papežova slova mohou být prospěšná.

Kardinál Stanislaw Rylko považuje za samozřejmé, že příprava WYD na základě papežova poselství mládeži má být včleněna do její řádné pastorační. Poselství vytyčuje duchovní program pastorační mládeže na všech úrovních.¹⁵ Jak diecézní pastorační, tak i pastorační ostatních subjektů pracujících s mládeží je vybízena, aby se inspirovala aktuálním poselstvím a včlenila jej do svých pastoračních plánů. Výsledkem je neustálá dynamičnost a spirituální hloubka pastorační mládeže. Skutečnost, „že pastorační mládeže dostává pravidelně společné téma, napomáhá při zachování rozmanitosti k její niterné jednotě.“¹⁶ V neposlední řadě učí tento styl práce mladé lidi žít s církví a v církvi.

Význam poselství můžeme shrnout do konstatování: Prostřednictvím neustálé formace a dynamizace formátorů uvádět mladé lidi do dobrodružství víry.

METODIKA PŘEDÁVÁNÍ

Za prvořadou metodiku můžeme považovat již zmíněné přijetí poselství animátory mládeže (samozřejmě včetně kněží). Od nich se očekává pozorné pročení textu, postupné osvojení si základních myšlenek v modlitbě a studium papežem doporučených kroků.

Jakmile slova poselství inspirují osobní život animátora a studium ho přivede k novým znalostem, využije nejruznější příležitosti k tomu, aby s mladými lidmi navržená témata prohluboval. Poselství použije jako téma ke katechezi, na duchovní obnovu, ke společné modlitbě nebo jej zvolí jako téma na několik setkání. Vždy ale bude záležet na okolnostech, na zkušenosti animátora a jeho schopnosti připravit plán cesty víry mladých, které kolem sebe má.¹⁷

OBSAHOVÁ STRÁNKA POSELSTVÍ PAPEŽE MLÁDEŽI

Když o poselstvích hovoří muž nad jiné povoláný, dlouholetý spolupracovník Jana Pavla II. Mons. Renato Boccardo¹⁸, zdůrazňuje, že je musíme posuzovat jako celek. Jen tak si všimneme, že i když jsou pokaždé inspirována jiným biblickým úryvkem a přicházejí s konkrétními návrhy, jejich jádro zůstává stále stejné.¹⁹

Společným jmenovatelem poselství je především důraz na osobní setkání s Kristem a jeho následování. S tím se pojí neustálé povzbuzování zvolit si jako svou životní cestu cestu s ním, a to ve společenství Božích dětí - v církvi.

Dalším neustále přítomným tématem je výzva k odvaze evangelizovat především své vrstevníky. Vždy znovu zde zaznívají zásadní

slova II. vatikánského koncilu z Dekretu o apoštolátu laiků: „Mladí lidé se musí stát prvními a bezprostředními apoštoly mladých tím, že budou apoštolsky působit sami mezi sebou.“²⁰

Poselství vždy vycházejí z Bible. Pokud se v daném roce celá církev soustředí na nějaké téma, prolnou jeho myšlenky pochopitelně i poselství mládeži.

Aby nezůstalo jen u slov, každé poselství přichází s konkrétním úkolem a nabízí dostatek látky pro celoroční činnost.

Jan Pavel II. během svého pontifikátu přišel s celou řadou inspirací, z nichž můžeme zmínit alespoň některé: evangelizace²¹, studium *Gaudium et spes*²², hledání duchovního vůdce²³, modlitbu Anděl Páně²⁴, růženec²⁵.

Papež Benedikt XVI. prozatím vydal čtyři poselství. V prvním vyzval k Lectio Divina. V následujícím roce objasnil, co je to láska, a vyzval ke studiu sociální nauky církve a k seznámení se s životy svatých. Ve třetím poselství o Duchu Svatém nabídl jako hlavní program poznání svátosti eucharistie a biřmování. Zároveň se na mladé lidi obrátil s radikální výzvou k evangelizaci: „Každý z vás ať najde odvahu slíbit Duchu Svatému, že přivede k Ježíši Kristu jednoho mladého člověka způsobem, jaký považuje za nejlepší.“²⁶ Čtvrté jeho poselství - z roku 2009 - vychází z postavy sv. Pavla a hovoří o naději a potřebě zvěstovat světu evangelium. Konkrétním úkolem je výzva k osobní a společné modlitbě a opět vybidnutí k odvážné evangelizaci.

ZÁVĚR

Jak vidíme, poselství papežů mládeži jsou promyšleným programem duchovního vedení mladých lidí. Je to cesta církve s mladými, která se drží jejich základních témat, ale zároveň pokaždé přichází s něčím

novým. Využití poselství v pastoraci mládeže vede k ukotvení v živé víře v Ježíše Krista a přispívá k dynamické tvořivosti.

P. Jan Balík stál u zrodu Arcidiecézního centra mládeže Praha a Arcidiecézního centra života mládeže Nazaret Praha. Byl 11 let

zopovědný za pastoraci mládeže v pražské arcidiecézi. Působil též jako ředitel Sekce pro mládež České biskupské konference. Nyní slouží ve farnosti Praha – Strašnice. Je členem tvůrčího týmu časopisu IN!. Je také autorem více knih pro mladé.

POZNAMKY:

¹Poselství Jana Pavla II jsou v českém překladu v knize: JAN PAVEL II.: Kristus vás miluje – Jan Pavel II. mládeži. Paulínky, Praha 2001; poselství Benedikta XVI. jsou v českém překladu k dispozici na www.cirkev.cz.

²VAYNE, F. – ROLLIER, A.: Jan Pavel II., mladí lidé a světové dny mládeže. Paulínky, Praha 2006, str. 65 – 66.

³„Vybízím všechny zodpovědné za pastoraci mládeže, aby se stále větší velkodušností a nápaditostí využívali SDM jako události, která je začleněna do normálního průběhu výchovy ve víře a která má být zcela zvláštním důkazem pozornosti a důvěry vkládané celou církví do mladých generací.“ JAN PAVEL II.: Dopis kardinálu Pironiovi z 8.5.1996. In: Jan Pavel II. hovoří o mládeži. Sekce pro mládež ČBK, Praha 2004, str.13; Pro WYD platí excelentním způsobem to, co se dnes ukazuje jako zásadní pro katechezi, např. katecheze společenství. Srov. ALBERICH, E. - DŘÍMAL, L.: Katechetika. Portál, Praha 2008, str. 144 – 147, nebo působení v oblasti iniciace mladých generací. Srov. FOSSION, A.: Perspektivy katecheze v pluralitní společnosti. In: Cesty katecheze, roč. 1 (2009) č. 2, s. 18 – 19.

⁴„SDM se nesestávají jenom z jednoho týdne, kterým se projevují na veřejnosti... Slavnostní dny jsou vrcholem dlouhé cesty, na které se setkáváme jedni s druhými a společně jdeme vstříc Kristu... Tak jako SDM předchází dlouhá cesta, tak po nich následuje pokračování. Vytvářejí se přátelství, která dodávají odvahu k novému životnímu stylu a niterně jej podpiřají. Velké Dny mají v neposlední řadě za cíl probouzet taková přátelství a v tomto světě vytvářet místa života z víry, která jsou zároveň místy naděje a prožívané lásky.“ BENEDIKT XVI.: Promluva k římské kúrii 22.12.2008. In: Budoucnost církve 1/2009, str. 6.

⁵„Vydání tohoto poselství je počátkem duchovní přípravy na slavení nejbližšího WYD, který vás shromáždí kolem vašich biskupů na Květnou neděli.“ JAN PAVEL II.: Kristus vás miluje – Jan Pavel II. mládeži. Paulínky, Praha 2001, str. 135.

⁶RYLKO, S.: Přednáška o Světovém dni mládeže podle poselství Svatého otce. In: Budoucnost církve. 6/2001 str. 6.

⁷Zastával různé úlohy v Papežské radě pro laiky. Od roku 2003 je jejím presidentem.

⁸Do roku 2002 se WYD konaly každé dva roky.

⁹Setkání s lidmi z celého světa, osobní setkání s biskupy, pestrá nabídka programů od sportovních až po přednášky, a to se zapojením církevních hnutí, nových komunit a řeholí.

¹⁰Mons. Francis Kohn byl v letech 2001 až 2008 zodpovědný za Sekci pro mládež Papežské rady pro laiky.

¹¹Srov. KOHN, F.: Přednáška na setkání zodpovědných za WYD v Římě 10.–13. 4. 2003, In.: Budoucnost církve 5/2003, str. 8

¹²WYD se každým rokem slaví v diecézích na Květnou neděli. Poselství bývají vydávána většinou v únoru.

¹³„Již dnes vyzývám všechny mladé, všechny odpovědné za pastoraci mládeže a také animátory hnutí, aby prohloubili své úsilí, a období přípravy se tak stalo skutečnou školou evangelizace a apoštolské formace.“ JAN PAVEL II.: Kristus vás miluje – Jan Pavel II. mládeži. Paulínky, Praha 2001, str. 135; Srov. BALÍK, J.: Poselství Jana Pavla II. mládeži České republiky. In: Týden pro kněze. Sekce pro mládež ČBK, Praha 1999, str. 29 – 33.

¹⁴ Srov. RYLKO, S.: Přednáška o Světovém dni mládeže podle poselství Svatého otce. In: Budoucnost církve. 6/2001 str. 6.

¹⁵ „Pastorace mládeže jak na rovině universální, tak na úrovni místní církve předpokládá spirituální identitu, nechceme-li, aby se jak Sekce, tak jednotlivá DCM, staly pouhými organizačními a koordinačními úřady. Tato identita je hluboce křesťanská a své akcenty nachází v magisteriu Jana Pavla II. (pochopitelně dnes i Benedikta XVI.) Je v pravdě katolická a jednotlivcům nebrání v rozvinutí osobního povolání a přijetí některé z církví uznaných duchovních cest.“ Pastorační plán Sekce pro mládež ČBK, 5.4. Česká biskupská konference, Praha 2002.

¹⁶ BALÍK, J.: Na cestě s mladými. Paulínky, Praha 2004, str. 126.

¹⁷ Sekce pro mládež ČBK vícekrát připravila pro kněze a animátory skupin mládeže metodickou příručku, která mohla posloužit k práci s konkrétním poselstvím. Např. BALÍK, J. (edit.): S papežem Janem Pavlem II. na cestě za Kristem. Pastorační program přípravy na XVII. WYD v Torontu a na 3. celostátní setkání mládeže ve Žďáru nad Sázavou. Sekce pro mládež ČBK, Praha 2001; BALÍK, J.: Objevit tajemství růžence. Matice cyrilometodějská, Olomouc 2003; BALÍK, J. (edit.): Duchovní příprava mladých lidí na XX. WYD v Kolíně nad Rýnem. Sekce pro mládež ČBK, Praha 2004.

¹⁸ Mons. Renato Boccardo byl dlouhá léta druhým papežským ceremonářem. V letech 1992 až 2001 byl zodpovědný za Sekci pro mládež Papežské rady pro laiky, a proto i za přípravu WYD. Od roku 2001 do roku 2005 byl zodpovědný za papežské cesty. Do podzimu 2009 byl zástupcem gubernátora státu Vatikán. Dnes je arcibiskupem italské diecéze Spoleto-Norcia.

¹⁹ Srov. VAYNE, F. – ROLLIER, A.: Jan Pavel II., mladí lidé a světové dny mládeže. Paulínky, Praha 2006, str. 65 – 66.

²⁰ Dokumenty II.vatikánského koncilu, Dekret o apoštolátu laiků, 12, Zvon, Praha 1995.

²¹ Poselství k VII. WYD z roku 1991. In: JAN PAVEL II.: Kristus vás miluje – Jan Pavel II. mládeži. Paulínky, Praha 2001, str. 132 – 136.

²² Poselství k XI. WYD z roku 1995. In: JAN PAVEL II.: Kristus vás miluje – Jan Pavel II. mládeži. Paulínky, Praha 2001, str. 197.

²³ Poselství k XIII. WYD z roku 1997. In: JAN PAVEL II.: Kristus vás miluje – Jan Pavel II. mládeži. Paulínky, Praha 2001, str. 222.

²⁴ Poselství k XV. WYD z roku 1999. In: JAN PAVEL II.: Kristus vás miluje – Jan Pavel II. mládeži. Paulínky, Praha 2001, str. 234.

²⁵ Poselství k XVIII. WYD z roku 2003. In: JAN PAVEL II.: Kristus vás miluje – Jan Pavel II. mládeži. Paulínky, Praha 2001, str. 274.

²⁶ BENEDIKT XVI.: Poselství k XXIII. WYD, 20.7. 2007, čl.7.

ROZHOVOR S ŘEDITELEM

P. KAMIL STRAK

*(*1976) je ředitel diecézního centra mládeže ostravsko-opavské diecéze a zároveň farářem farnosti Stará Ves nad Ondřejnicí.*

1. Můžeš se nám stručně představit?

Rodiče mi dali jméno Kamil. Pocházím z okraje Nizkého Jeseníku, z obce Hradec nad Moravicí část Domoradovice. Je to vesnice na kopcích, čítá 240 obyvatel. Mám

dva sourozence. Mladší sestru Evu, která tři roky pracovala na ADCM Olomouc a bratra Martina, který se stal řezníkem. Vystudoval jsem střední zemědělskou školu v Opavě. Rok vysoké v Brně, rok práce v zemědělství a potom cestou ke kněžství. Rád dělám vše, kde se nezahálí: práce okolo domu, pole, traktor, sport – fotbal, hokej, lyže, běh, apod, motorku, kolo, hory, výlety a co Bůh dá.

2. Ovlivnil někdo zásadně tvé rozhodnutí stát se knězem?

Nebyl to pouze jeden člověk. Byly to převážně příklady kněží. Za zmínku stojí arcibiskup Mons.Vaňák, který při udílení svátostí biřmování řekl, že z této farnosti jednou „vzejde“ kněz. Já jsem si označil starší kamarády, ale oni se postupně oženili a Pán začal volat mě. Dále to byl o. Karel Vykonal – výborný starý kněz, který působil ve farnosti až do mých 18 let. S ním jsem prožil chvíle povídání si na faře, opravy kostelů, učil mě na varhany, vykládal těžkosti z působení PTP a byl mi příkladem obětavosti a zbožnosti kněze.

3. Jaké byly Tvé první myšlenky, když ses dozvěděl, že budeš zodpovědný za centrum života mládeže?

„To si biskup dělá srandu.“ Otec biskup mi volal, když jsem s rodiči šlapal na Lysou Horu v Beskydech. Myslel to vážně. Moc času jsem neměl, protože o. Vít Zatloukal byl požádán aby šel sloužit do Prahy. Vše jsme si měli předat v Kolíně nad Rýnem, kam jsme oba jeli na Světové dny mládeže s papežem. Také se stalo a už jsem pět let zodpovědný za diecézní středisko mládeže ve Staré Vsi nad Ondřejnicí v ostravsko-opavské diecézi.

4. Co Tě na Tvé práci nejvíc těší? Nebo naopak netěší?

Těší mě, když se v různých sférách vytvářejí společenství mládeže, která dokážou naslouchat Pánu, modlit se, vzdělávat a také samozřejmě „blbnout“, hrát apod. Těší mě také spolupráce s mladými lidmi, kteří mají úžasné nápady a Duch Svatý vane častokrát skrze nejmladšího. Co netěší? Snad nic, pouze když jsou uzavřená srdce, apatie, když mladí netouží po Boží blízkosti a nebo kněží nechtějí o mládeži slyšet.

5. Co bylo ve tvém životě zatím nejtěžší?

Vyrovnat se sám se sebou. Přijmout roli

vedoucího střediska pro mládež. Být dobrým šéfem, neprosazovat „jen“ své názory nebo představy, ale začít spolupracovat s ostatními. Vyjádřil bych to myšlenkou: „Člověk se odevzdává Bohu jen natolik, nakolik se zřídá sebe.“

6. Co naopak Ti udělalo největší radost?

Jsou to častokrát radosti, které Pán posílá, když se člověku zdá, že už dál nemůže. Radost mi udělají noví týmaci, které Pán pošle na vinici Páně. Když mladí touží po svátostech, po Ježíši Kristu. Když se najde dobrý sponzor, kdy se věci dostavby posunou o další krok kupředu. Největší radosti jsou krásná setkání s člověkem - setkání od srdce k srdci. Samozřejmě mě potěší i obyčejné pozvání na pivo či na procházku s dobrým slovem.

7. Se kterým člověkem, osobností by ses rád setkal a proč?

Nemám vyhraněnou touhu setkat se s určitým člověkem nebo osobností. Každé setkání беру jako originální. Je mi úplně jedno, jestli je to babička z posledního domu v mé farnosti, nebo poslanci či jiná honorace na rautu při různých příležitostech. Mám rád otevřenost a upřímnost v setkání.

8. Kdo je Tvým oblíbeným světcem a proč?

Musím začít u svého křestního patrona sv. Karla Boromejského. Dostal jsem ho od rodičů, tatínek se jmenuje Karel. Sv. Karla mám rád především proto, že pomáhal nemocným. Staral se hlavně o nemocné kněze, snažil se jim být lidsky nablízku. Druhým oblíbeným světcem je sv. Josef Dělník, kterého jsem si vybral jako svého biřmovacího patrona ve svých 14-ti letech; nikoho jiného jsem tehdy neznal. Je mi blízký přístupem k práci. Rád pracuji a práce mě posvěcuje. Poslední, kterého bych

jmenoval, je Don Camillo. Je mi sympatický svým šarmem, přístupem s troškou legrace a především svou nezištnou pomocí druhým.

9. Máš nějakou myšlenku, citát, motto, které Tě provází životem?

Bůh dává na určitá období různé myšlenky a Boží slovo. Poslední silná myšlenka zněla v průběhu diecézního setkání ve Zlatých Horách: „Jsme jenom neužiteční služebníci, udělali jsme vše, co jsme měli udělat.“

10. Máš v zásobě nějakou humornou historku ze života na centru pro mládež?

První co mě napadlo, je: Spím a nad ránem se v mém pokoji objeví sv. Mikuláš s anděly a čertem. Měl jsem se pomodlit za nový den a něco pěkného říci. Bylo to milé překvapení, v rozespalosti přijímat obdarování a radost od spolupracovníků ze Školy partnerství.

Děkujeme za rozhovor a přejeme jenom samé hodné a obětavé ovečky.

DIECÉZNÍ SETKÁNÍ MLÁDEŽE V ROCE 2010

*Každoročně se v sobotu před Květnou nedělí (v některých diecézích již o týden dříve) v rámci oslavy Světových dnů mládeže koná ve všech českých i moravských diecézích setkání biskupů s mládeží. Mottem oslavy **XXV. světového dne mládeže** je letos verš z Markova evangelia: „**Mistře dobrý, co musím dělat, abych dostal život věčný?**“ (Mk 10, 17)*

Pražská arcidiecéze

V sobotu 20. března, se skuteční arcidiecézní setkání mládeže na tradičním místě - v areálu Salesiánského střediska v Praze 8 – Kobylisích. Startujeme v 9:00 hodin. Na programu bude zajímavá katecheze, dopolední i odpolední přednášky, diskuse na duchovní i aktuální témata, kreativní workshopy, sporty, čajovna, koncert skupiny BOUDAPSOVA. Hlavním bodem programu bude setkání s biskupy a společná mše svatá. Setkání bude hudebně doprovázet skupina CREDENC. Můžete se těšit na hodně zábavy a dobrých podnětů pro život.

Diecéze ostravsko-opavská

Také v ostravsko-opavské diecézi, konkrétně v Kravařích (děkanát Hlučín) bude probíhat diecézní setkání s otcem biskupem Františkem neboli BISCUP o týden dříve, tj. v sobotu 20. března. Začátek je stanoven na 10:00 hodin ve farním kostele.

A na co se můžete těšit? Na akční hru, scénky, mši svatou, oběd ve stodole, svědectví ze života a překvápko kaplanů.

Předpokládaný konec bude v 17:00 hodin.

Diecéze plzeňská

Již tradičně začne diecézní setkání mládeže v plzeňské diecézi o den dříve, tj. v pátek 26. března, křížovou cestou v ulicích města. Začátek bude v 18:00 hodin v katedrále sv. Bartoloměje. V sobotu 27. března bude pokračovat programem na Salesiánském středisku v Plzni - Lobzích (Revoluční 98). Nebude chybět modlitba, setkání se zajímavými hosty, krátké filmy z akcí, svědectví, setkání v tématických skupinkách. Účast přislíbil přírodovědec a teolog Marek Orko Vácha. Po celou dobu bude přítomen otec biskup František. Hudební skupina Quo vadis, se postará o hudební doprovod setkání. Vrcholem bude mše svatá ve 14:30 hodin, která začne radostným průvodem s ratolestmi.

Diecéze českobudějovická

Také v Českých Budějovicích začne program již v pátek 26. března večer v 18:00 hodin. Na programu budou Pašije v podání plzeňské skupiny Slyšíme ryby, dále pak adorace a dělený program. Pokračovat budeme v sobotu 27. března od 9:00 hodin promluvou otce biskupa, dopoledními i odpoledními skupinkami (O duchovním životě, modlitba, život věčný, sportovní a tvůrčí skupinka, atd.). Setkání zakončíme mší svatou.

Diecéze brněnská

V brněnské katedrále sv. Petra a Pavla bude v sobotu 27. března od 8:30 do 16:30 probíhat diecézní setkání mládeže s otcem biskupem Vojtěchem. Na programu bude katecheze otce biskupa, dopolední skupinky rozličných témat, oběd, oslava 20. setkání a s ní spojený program. Vyvrcholením bude mše svatá.

Diecéze královéhradecká

V sobotu 27. března se od 9:00 hodin uskuteční diecézní setkání mládeže také v Hradci Králové v KD Střelnice. Čeká vás bohatý program, občerstvení je zajištěno. V 15:00 hodin bude sloužena mše svatá v katedrále.

Diecéze litoměřická

V Litoměřicích se uskuteční již 41. diecézní setkání mládeže. Začátek bude už v pátek 26. března od 18:00 hodin mší svatou v kapli a po ní bude od 20:00 hodin následovat křížová cesta na Radobýl a akční hra z Radobýlu. Pokračovat budeme v sobotu 27. března od 9:00 hodin v kině Máj, kde přivítáme 20. litoměřického biskupa Mons. Jana Baxanta a P. Vojtěch Kodeta, který promluví na téma letošního Světového dne mládeže. Dále se můžete těšit na tichou adoraci, workshop „Architekt poutníkem – poutník architektem“, který povede Filip Landa, sport, výtvarné dílny. V 15:30 hodin bude sloužena pontifikální mše svatá v katedrále svatého Štěpána a v 17:00 hodin bude následovat poděkování a závěr. Celé setkání bude doprovázet kapela VíBůh.

Olomoucká arcidiecéze

V olomoucké arcidiecézi letos diecézní setkání nebude. Uskuteční se děkanátní setkání po jednotlivých děkanátech.

Některá z těchto děkanátních setkání navštíví otec arcibiskup Jan nebo otec biskup Josef.

ŠKOLENÍ HLAVNÍCH VEDOUČÍCH TÁBORŮ

Asociace křesťanských sdružení mládeže, o. s. (AKSM) organizuje kurz pro hlavní vedoucí táborů či jiných prázdninových pobytů pro děti (AKSM je držitelem oprávnění Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro pořádání tohoto školení) v těchto termínech:

7. - 9. května 2010 ve Frýdlantě n. Ostravíci a **4. - 6. června 2010** v Praze 4 – Kunraticích

Začátek je v pátek v **19:00** hodin, **ukončení** v neděli v **16:30** hodin. Náplní kursu jsou právní předpisy při práci s dětmi, včetně hygienických předpisů, základy první pomoci, bezpečnostní pravidla činnosti s dětmi a mládeží, táborové hospodaření a organizační příprava tábora. Kurs je zakončen testem; účastníci dostanou osvědčení.

Cena: 350,- Kč - zahrnuje ubytování, stravování a studijní materiály (dotováno MŠMT).

Přihlášky do 15. dubna, respektive do 15. května (nebo do naplnění kapacity – max. 25 osob)

ing. Marie Světníčková, e-mail: svetnickova@cirkev.cz

Přihlášeným budou zaslány podrobné informace a studijní materiály.

JSTE NADĚJÍ CÍRKVE

Sekce pro mládež ČBK vydala na konci roku 2009 zvláštní přílohu studijních textů časopisu Budoucnost církve s názvem **Jste nadějí církve**. Jedná se o souhrn promluv a poselství papeže Benedikta XVI. mládeži.

V elektronické podobě je k dispozici na této adrese:

<http://www.cirkev.cz/budoucnost-cirkev.html>

a nebo v tištěné podobě na jednotlivých diecézních centrech pro mládež.

Cena brožurky je 30,- Kč.

TÝDEN MODLITEB ZA MLÁDEŽ

Týden modliteb za mládež vystihuje starostlivost Sekce pro mládež v souhlase s požehnáním celé biskupské konference. Kéž bychom tím překrásným křesťanským prostředkem: modlitbou, pomohli našim mladým přijmout Boží dary! (Mons. Jiří Paďour – biskup delegát ČBK pro mládež)

Týden modliteb za mládež je jedním z okamžiků propojení pastorace mládeže a farní pastorační práce. Bude probíhat ve všech diecézích od 21. 3. do 27. 3. 2010 a vyvrcholí připomenutím si XXV. světového dne mládeže na Květnou neděli (28. 3. 2010), k jehož slavení vybízí papež Benedikt XVI.

Motto letošního Světového dne mládeže připomíná list Jana Pavla II. mládeži napsaný před čtvrt stoletím: „*Mistře dobrý, co musím dělat, abych dostal věčný život?*“ (Mk 10, 17).

Cílem Týdne modliteb je doprovodit aktivity mládeže a aktivity pro mládež společnou modlitbou, protože „bez Božího požehnání, marné lidské namáhání“. Dále má pomoci mladým lidem uvědomit si, že jsou živou součástí živého společenství církve. V neposlední řadě naše farní společenství mohou v tomto týdnu více vnímat krásu i náročnost tohoto životního období. Mohou se zamýšlet jaké je opravdu místo mladých lidí ve společenství. Je to konkrétní způsob podpory mládeže modlitbou.

Materiál obsahuje sedm témat. V každém dni najdete text z Písma svatého, texty z promluv Benedikta XVI., podnět k zamýšlení, návrh osobního úkolu a přímluvy na každý den.

Modlitba za mládež je určena k modlitbě ve farním společenství (např. přede mši svatou), zároveň je však možno ji dát nemocným a starším lidem, aby ji zařadili do svých denních modliteb. Zamýšlení a úkoly pro jednotlivce jsou jen základní pomůckou sloužící k tomu, aby v životě nezůstalo jen u slov, nýbrž aby se slova modlitby přelévala do života a naopak.

Přímluvy jsou určeny pro užití při mši svaté ve farním společenství, ale také k osobní modlitbě.

Brožuru je možno získat na jednotlivých diecézních centrech mládeže a nebo také elektronicky na www.cirkev.cz a na www.signal.cz.

MODLITBA ZA MLÁDEŽ

Pane Ježíši Kriste,
s láskou se díváš na mladé lidi
a nabízíš jim dar Ducha Svatého.

Prosíme tě,
pomoz jim přijímat zodpovědnost za krásný dar mládí,
aby si jej vážili a prožívali ho v radosti.

Dej jim odvahu ptát se na pravé hodnoty života
a zříkat se falešných nadějí,
aby se uměli rozhodnout pro život podle tvé vůle.

Dej jim schopnost
ukazovat praktickými skutky lásky
na plnost života víry,
která nezapomíná na potřebné
a dokáže se dělit o bohatství duchovní i materiální.
Ať jsou v tvé církvi znamením naděje
a najdou bohatství věčného života.

Amen.

Panno Maria, prosíme tě,
nauč mladé lidi dělat všechno, co jim tvůj Syn řekne.
Zdrávas Maria....

CELOSTÁTNÍ SETKÁNÍ ANIMÁTORŮ

15. - 22. SRPNA 2010 V KROMĚŘÍŽI

Téma: Duchovní život

Kdo: aktivní mladí lidé mezi 16 – 30 let

Z programu: zážitková hra, zábava, sport, diskusní skupiny, společné modlitby, workshopy

Cena: 1600,- Kč při úhradě do 30. 4. 2010, při úhradě později je cena 2000,-Kč

Přihlášky přijímají diecézní centra pro mládež již nyní.

Více informací na **www.csa2010.signalny.cz** nebo na **mladez@cirkev.cz**.

SPRAVEDLIVÍ NA VEKY JSOU ŽIVI.
1700. NAROZENÍ SV. MARIE MAGD.